

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

Onder Redactie van:

J. C. CETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Advertentiën.

Per regel 10 cent*
Bij abonnement speciaal tarief.

INHOUD: Noodstand. — Vrijz. Dem. Reactie. — Het Begin van het Einde. — Uit het Buitenland. — De Russische Revolutie. — Het Geesteszwaard der Vrijheidsscharen. — Berlijnsche Brieven V: Het Revisionisme in Duitschland. — Uit de Vakbeweging: Joose. — Ingezonden.

Van de Administratie.

Abonné's, die ons moeite en zichzelf kosten willen sparen, kunnen ons 't abonnementsgeld over 't tweede kwartaal à 40 cent per post doen toekomen vóór 1 Februari.

Noodstand.

Ongetwijfeld heerschen er in Nederland, speciaal te Amsterdam, op het oogenblik nood-toestanden onder de arbeiders. Behalve de duizenden bouwvak- en andere arbeiders zijn het voornamelijk de duizenden diamantbewerkers, die er onder lijden, dat de „goede” toestand in het kapitalisme weer eens verdwenen is. Is het kapitalisme in fleur dan mogen de arbeiders hun gansche levenskracht voor de winst der kapitalisten en voor een meer of minder „redelijk” bestaan voor 't oogenblik verkoopen. Komt de crisis, dan kan zelfs dat niet en staat de barste ellende voor de deur.

Zoover is het thans weer in onze schoone „samenleving” gekomen. Maar ellendiger dan ooit hebben de arbeiders het thans, nu de barre natuur de verschrikkingen van het kapitalisme *harder* en de duivelsche snoodheid van God Kapitaal de eerste levensbehoeften brood, kleding, woning, verwarming *duurder* dan ooit doet zijn. We wonen dus wel in Armoe-land tegenwoordig. En toch: „We zijn zoo stil als muisjes.” Hoe zit dat, dat de arbeidersklasse in Holland nog **zoo braaf ellende kan lijden** zonder te beroeren: de macht van het Kapitalisme?

Er wordt veel gemord, gevloekt zelfs. Er wordt gemopperd en gevloekt tegen S. D. A. P. en A. N. D. B., tegen arbeiderspartij en vakbond. Ge moet maar eens op het Bondsgebouw komen van de Diamantbewerkers. Daar kunt ge van de werkelozen vernemen, wat een „bende,” wat een „schoften” die ploeterende bestuurders van den vakbond eigenlijk zijn. *) Of gaat, als ge lust hebt, eens luisteren op de bijeenkomsten van de „anarchistische” werkelozen. Dan kunt ge hooren, wat een „zoodje” de S. D. A. P. eigenlijk is. Er wordt dus, echt Hollandsch, genoeg gevloekt en geraasd wegens de ellende. Maar het Kapitalisme, die ouwe boosdoener, wordt er niet door gedeerd! Die lacht in zijn vuistje en weet, als de conjunctuur weer goed wordt, dan begint het spelletje opnieuw, dan worden ze feller uitgebuit dan ooit, die arbeiders, ze worden toch niet wijzer.

Maar de Socialistische voorgangers dan, zoo zult ge vragen, en de leiders van den vakbond, wat doen die? We moeten antwoorden: hun handen staan hun al te vaak verkeerd.

Van de „organen” van de S. D. A. P. merken we in *de felle crisis* — ik bedoel *de economische* — die Hollands, vooral Amsterdams bevolking zoo ongemerkt, maar ongelooftlijk teistert, al te weinig. Het bestuur en de andere „leidende” lichamen zijn met hun gedachten blijkbaar elders — misschien bij „de politiek”. En

*) Ik hoop dat niemand de uitnodiging tot bezoek aan het Bondsgebouw te letterlijk neme, want werkelijk de bestuurders hebben het druk genoeg met hun „kameraden,” en kunnen overbodig bezoek best missen.

toch, meenen wij, is een crisis als de tegenwoordige, de ongezochte gelegenheid om in een „Arbeiders-Partij” het initiatief te nemen tot felle agitatie en demonstratie tegen het Kapitalisme. Een agitatie, waarin men het heerschend Kapitaal aansprakelijk stelt voor de volksellende, een agitatie, waarin men derhalve de arbeiders tot den strijd tegen die macht oproept, een agitatie, waarin men de arbeiders aanvuurt voor hun klasse de macht te veroveren en de machts-middelen, die eindelijk het versleten Kapitalisme en zijn ellende zullen doen plaats maken voor het verlossend Socialisme.

Ik zou zeggen, wat is er eminenter arbeiders-politiek, wat beter geschikt om de arbeiders wakker te maken voor den Kiesrecht-strijd *om de macht*, wat geschikter om onze suffe politiek levendiger te maken en onze duffe politici meer te doen opschrikken, wat ten slotte, om ons spoediger en allerwege uit het moeras te helpen? Of dacht misschien iemand, dat we er uit kwamen door al of niet snappe bespiegelingen van socialistische politici over het toekomstig Ministerie? Zòò komen we noch dichter naar het Socialisme, noch zelfs uit het politieke moeras van het oogenblik.

Wat voor de Partij geldt, geldt in gewijzigden vorm ook voor den vakbond. We denken er niet aan, personen en hun weinig inzicht of verkeerde wijzen van doen, als *oorzaak* te zien van het verkeerde optreden of zelfs gebrek aan optreden, in kritieke oogenblikken. Maar wij constateeren, dat én Partij én vakbeweging van de Internationale konden en kunnen leeren, hoe het proletariaat optreden *moet*, en dat de Sociaal-democratie en de onder haar invloed zich ontwikkelende vakbeweging tot plicht hebben zoodanig propaganda te maken, voor die internationale leer, „dat daardoor het klassebewustzijn wordt opgewekt en de macht der arbeiders tegenover de bezittende klasse wordt versterkt.”

De vakbeweging moet bij de geweldige verscherping van de economische tegenstellingen evengoed als de Partij — het zijn immers de twee armen van één arbeidersbeweging — het Kapitalisme aansprakelijk stellen voor de ellendige gevolgen van . . . het Kapitalisme. De toenemende werkeloosheid, toenemend vergeleken bij vroeger ook in gunstige, zeker in ongunstige tijden, is gelijk bekend een der teekenen van ondergang van de bestaande voortbrengings-wijze. Maar deze voortbrengingswijze, de kapitalistische, zal niet dood gaan, tenzij de levende menschen, de arbeiders het teeken verstaan, en kalm maar hard haar aanpakken, en zoodra ze kunnen haar den doodsteek geven. Zoolang de „arbeiders” roerig demonstreeren, maar zonder begrip van kapitalisme en Socialisme, zoolang de Sociaaldemocraten *niet het noodige inzicht* over de volle linie weten te brengen en officieel de boel maar laten waaien, zoolang de vakbeweging eigenlijk zichzelf aansprakelijk schijnt te stellen voor de gevolgen van het Kapitalisme, getuige het „betreurenswaardig besluit” — gelijk Henri Polak het noemt — van den Bondsraad der Diamantbewerkers, die bij een ongekenden noodstand als de tegenwoordige de *strijdkas* opent voor de allereerste behoeften van de allerergst door de crisis *van het Kapitalisme* lijdenden, in plaats van met hun georganiseerde macht den kapitalistischen staat en zijn gemeente verantwoordelijk te stellen — zoolang arbeiders, vakbeweging en Socialisme in Holland eigenlijk *twee* of *drie* zijn en vaak tegen elkaar, in plaats van één en samen tegen het kapitaal, zoolang zal elk het verkeerde blijven doen.

Met een *organisatie* als die der Diamantbewerkers vooraan, met het door de crisis weer levendig geworden *revolutionair instinct* van de massa der arbeiders, en met een nooit rustende *principiële propaganda* door de Sociaal-democratie ware er in deze kritieke tijden te Amsterdam althans, maar ook elders, een grootsche en trotsche arbeiders-demonstratie te formeeren, die op straat kon komen als de anarchisten, die georganiseerd kon zijn als de A. N. D. B. en die socialistisch kon wezen als de Internationale. Door dit alles tezamen, door zijn socialistisch georganiseerde massaalheid zou zulk een revolutionaire betooging *de schrik van het kapitaal* zijn, zooals thans alles bij elkaar tot spot is bij de verwaten bezitters.

Al zijn we nog niet bij elkaar, we zullen evenwel bij elkaar moeten *komen*. Eén ding zullen de voormannen van den A. N. D. B. nu wel hebben geleerd. Ook en juist in rustige dagen moeten de arbeiders niet alleen in zalig vertrouwen op hun voormannen den strijd van 't oogenblik met meer of minder succes tegen hun patroons voeren, maar hun moet ook het proletarisch inzicht worden bijgebracht van den onverbrekelijken samenhang van hun ellende met het kapitalisme, en van de eenig mogelijke opheffing daarvan door het Socialisme. Zoo zullen de arbeiders leeren *zelf* hun besluiten te nemen, dat is democratisch te handelen, en het Kapitalisme met zijn staat en zijn gemeente aansprakelijk stellen voor den door het Kapitalisme voortgebrachten nood.

En wat de S. D. A. P. betreft. Nog is het niet te laat, de stem van het socialisme bij de in nood verkeerende massaas luide te doen klinken. Nog is de kans niet verkeken, de valsche klacht van sommigen tegen S. D. A. P. en vakbond-voormannen te veranderen in een sterke aanklacht tegen het Kapitalisme. Maar dan moet het Socialisme in Holland *worden* wat het moet zijn:

de Nederlandsche afdeling van de Internationale.

Wp.

Vrijzinnig-democratische reactie.

De vrijzinnig-democratische partij kan, als burgerlijke partij, uitteraard niet anders wezen, dan reactionnair. Reactionnair immers is elk streven een maatschappijvorm — in dit geval de kapitalistische — te behouden, die tot een hinderpaal voor de vrije ontwikkeling der productiekrachten en dus voor de evolutie der menschheid is geworden. In den laatsten tijd echter, toonen de vrijzinnig-democraten zich nog in een ander opzicht reactionnair — en wel in toenemende mate. Reactionnair namelijk, niet slechts tegenover den maatschappelijken ontwikkelingsgang, maar ook ten opzichte van hun eigen oorspronkelijke bedoelingen. Men herinnert zich wat den stoot gaf tot de stichting van den vrijzinnig-democratischen bond: de onwil van de liberale unie, de eisch van algemeen kiesrecht in haar programma neer te leggen. Dat wil dus zeggen, dat de bond was opgericht als oppositie tegen de liberalen, als oppositie tegen een tactiek van doofheid voor de arbeidersseischen. Als oppositie natuurlijk van een „meer verlichte” bourgeoisie, van een die het wijzer leek te trachten de sociaal-democratie den wind uit te zeilen te varen, dan haar fel te lijf te gaan als oppositie van „temperaars van den klassenstrijd”. Op zichzelf was dit streven om het kapitalisme te behou-

den door de wonden, die het slaat, te verzachten, natuurlijk (zoals boven gezegd is) reactionnair. Maar men kon aanvankelijk meenen, dat het de Nederlandsche radicalen met hun stroop- en honingtactiek tenminste ernst was. Bij herstemmingen werden, officieel althans, sociaal-democraten tegenover liberalen gesteund; de bond sloot zich aan bij het kiesrecht-comité. De spits van het groepje was tegen rechts gericht, wel niet wat het einddoel, maar toch wat de politiek van den dag betrof.

Het spreekt vanzelf, dat deze tegenstrijdigheid, dat de vrijzinnig-democraten om een tactiekverschil tegen hun natuurlijke bondgenooten vóór het behoud van het kapitalisme zouden optrekken naast de sociaal-democraten, niet duren kon. Maar de ommekeer heeft toch al buitengewoon snel en in 't oog loopend plaats gehad. Socialistenbestrijding immers is tegenwoordig de hoofdzaak der tot de groote liberale coalitie teruggekeerde vrijzinnig-democratie. Treub zoekt niet meer den klassenstrijd te temperen — in zijn Marxcritiek is hij tot de gelukkige ontdekking gekomen dat deze tempering zich voldoende vanzelf voltrekt. De „moderne” historicus Kernkamp vermeit zich gaarne in peuterige bestrijding van het historisch-materialisme. Marchant vergeet in Gouda (17 Januari) zijn eigen program uiteen te zetten in den ijver van zijn aanval op de sociaal-democratie. Van Raalte krijgt gratie voor fabrikanten, die maling hebben aan de ongevallen wet en het propagandablaadje van zijn partij stelt zich achter hem. Veegens zoekt, vuriger reactionnair dan zelfs deze kamermeerderheid, nationale rijkdommen (kolenvelden) aan kapitalisten te verkwanzelen. Treub, om den ring te sluiten, keert het algemeen kiesrecht den rug toe.

Is het niet wél? En is het niet diep beschamend als er in weerwil van dat alles nog sociaal-democraten zijn, die droomen van een „democratische” kamermeerderheid, nu of later; die meenen, dat als de „burgerlijke democratie” maar zorgt „versterkt” (bestond zij dan?) in een nieuwe kamer terug te keeren, „de zaak in orde komt?” Moest men nu toch niet algemeen gaan inzien, dat een burgerlijke democratie in den zin van burgerlijke hervormingsgezindheid niet meer mogelijk is; dat de bourgeoisie, omdat zij het stelsel der uitbuiting behouden wil, geen hervormingen meer kan willen, die de uitgebuiten versterken? Dat zij zich slechts hervormingen — al moeilijker — laat afdwingen?

Eén gevaar is er in de opvallend snelle frontverandering der vrijzinnig-democratie. Zij zou er toe kunnen brengen de macht van onze Nederlandsche arbeidersbeweging te overschatten. Natuurlijk, elke verdere concentratie van het behoud vindt haar oorzaak in den groei der arbeidersbeweging. Maar de bourgeoisie, meer dan helaas de arbeiders, ziet ook over de grenzen. En het is dan ook in hoofdzaak de aanwas der *internationale* beweging waaraan wij te danken hebben, dat de vrijzinnig-democraten, al betoogende dat de klasstegenstellingen flauwer worden, metterdaad helpen ze te verscherpen. Te danken ongetwijfeld, want slecht de voortdurende (en onvermijdelijke) verscherping van den klassenstrijd kan de groote massa der arbeiders het krachtige klassebewustzijn geven, dat de bourgeoisie reeds bezit.

J. K.

Het Begin van het Einde.

„t Begin van 't Einde?” Zoo vangt het Nederlandsch Comité voor Algemeen Kiesrecht zijn Jaarverslag aan. Wij vragen: Het begin van het einde van het Comité? En werkelijk vinden we in dit Jaarverslag openlijk het verdwijnen van het Kiesrecht-Comité als wenschelijke mogelijkheid voorgesteld. Tot ons genoegen — want reeds gedurende eenige jaren werd in onze kringen de wenschelijkheid van dit verdwijnen sterk en op meest dezelfde gronden bepleit.

Maar we laten het Comité zelf spreken:

In vorige jaarverslagen wezen we erop dat — ondanks de pogingen in den loop van de jaren door 't Uitvoerend Comité gedaan om ook burgerlijke elementen bij 't Comité te krijgen — 't Nederlandsch Comité in en door de praktijk is geworden een federatie van zoo goed als alleen arbeidersbonden en -verenigingen. We toonden aan dat uit dit karakter voortvloeide dat *versterking en uitbreiding van zijn organisatie niet is te verwachten van den zuiver politieken kant, maar in de eerste plaats moet komen van de vakverenigingen.* „En dat is,” schreven we, „ook de oorzaak dat het Comité zich als organisatie slechts langzaam uitbreidt.”

Daarbij komt nog wat anders.

Al is 't waar dat, nu 't Ned. Comité circa acht jaar bestaat, het een meer vaste organisatie is geworden, toch verliest het niet geheel 't *tijdelijk karakter, dat een afzonderlijk comité aankleeft met de nadelen, voortvloeiende uit de beperkte taak, die juist door het jarenlang bestaan nog meer naar voren treden.*

) Alle cursivering is van ons. WP.

Een afzonderlijk comité vergt afzonderlijke organisatie van de aangesloten bonden en dus ook afzonderlijke contributie.

't Beleeht verspilling van tijd en kracht en geld.

't Heeit als organisatie niet zoo veel prestige als de S. D. A. P. en 't N. V. V., de centra voor de politieke en vakbeweging. Daar de hervorragendste personen uit de arbeidersbeweging door het geheel in beslag worden genomen, stellen ze zich niet beschikbaar voor de beperkte taak van 't Ned. Comité.

Daardoor hebben ook de leidende personen in 't Ned. Comité niet het prestige dat vereischt wordt.

Als het tot een meer ernstige strijd kwam voor 't A. K. dan zou de beslissing daarover genomen worden buiten 't Ned. Comité om.

Nu 't N. V. V. er is als centrum voor de vakbeweging in 't gehele land en plaatselijk de bestuurdersbonden allereerste worden opgericht, treft dit alles te meer.

Waarbij nog komt dat de vakbonden in hun geheel zich niet aansluiten en de Plaatselijke Comité's dus voor de afdelingen van die landelijke bonden moeten betalen, terwijl deze bonden hun huishouding meer centralistisch inrichten.

Als 't waar is dat het *Algemeen Kiesrecht ook een zaak is van de vakbeweging*, al was 't alleen maar omdat het A. K. is de *onafwijsbare voorwaarde voor „deugdelijke arbeidswetgeving”*, dan behoort het N. V. V., dan toch de algemeene belangen van de verschillende vakbonden heeft te behartigen, het A. K. ter hand te nemen in *samenwerking met de S. D. A. P.*, zooals dat gebeurde met het kongres van 2 Maart van dit jaar.

't Ned. Comité kan dan als zoodanig verdwijnen.

De bestuurdersbonden behoren dan plaatselijk voor den strijd zorg te dragen, zooals dat in verschillende plaatsen reeds gebeurt. Waar bij centralisatie van de vakbeweging voor de bestuurdersbonden plaatselijk ten opzichte van de vakbeweging minder te doen komt, vormt de strijd voor 't A. K. een algemeen belang van vakbeweging en politieke partij, dat krachtig door de bestuurdersbonden kan worden ter hand genomen.

Wat de A. N. D. B. thans in den A. B. B. voorstelt, zal de *verwarring nog grooter maken.* 't Ned. Comité en daarbij de *kiesrechtbeweging belangrijk verzwakken*, terwijl de A. N. D. B. steeds verzuimd heeft het goede voorbeeld te geven dat hij nu aanprijst, n.l. zich als landelijke vakbond aan te sluiten bij 't Ned. Comité.

Het Dagelijksch Bestuur van het Uitvoerend Comité, dat deze dingen thans voor 't eerst zoo duidelijk zegt, bestaat uit Van Kuykhof, lid van het Partijbestuur, Bijkerk en Van Eizenga.

Het staat thans aan de Sociaal-democratie van de woorden daden te maken. Ons Congres nadert. De voorstellen zullen dus komen, die om opheffing van het Comité vragen.

Wordt door het Congres in dezen zin beslist, dan is weer ruimer baan gemaakt voor een Kiesrechtbeweging, die door de massa der arbeiders gedragen en door het Socialisme geleid wordt. *Daar is de tijd gekomen voor een frissche propaganda van al wat Sociaal-democraat wil heeten in de Vakbeweging (het N. V. V.) voor het Algemeen Kiesrecht.*

„Geen arbeidswetgeving zonder den strijd voor het Alg. Kiesrecht,” is het bekende woord van alle oude democraten. De Sociaal-democraten zijn de eenigen, die overgebleven zijn, om zich naar deze waarheid te blijven gedragen.

Wij gelooven niet te overdrijven, indien we meenen, dat dit wellicht schijnbaar niet zoo belangrijke, inderdaad het belangrijkste besluit kan worden van het Arnhemsch Congres. Het is iets positiefs, waartoe we allen kunnen medewerken.

De verfrissing van den vorm van den Kiesrechtstrijd kan, mits goed gebruikt, de verlevendiging van de Arbeidersbeweging in Holland worden.

Het is in elk geval een eerste, zij het zeer bescheiden, stap daarheen.

WP.

Uit het Buitenland.

Het was in het jaar der Russische revolutie, het jaar 1905, dat in de geschiedenis der arbeidersklasse van Europa voortaan slechts met een roode streep zal gemerkt staan. De bloedige Tsaar was in de Octoberdagen door het Russische proletariaat vernederd. Toen bereikte in de Donau-monarchie de beweging der Oostenrijksche arbeiders ter verovering van het gelijke en algemeene kiesrecht haar hoogtepunt. De Oostenrijksche arbeiders stonden gereed het voorbeeld hunner makkers aan de Nawa, te Moskau en elders te volgen. De ontzaglijke demonstratie van den 28en November voor het Parlementsgebouw overtuigde de Oostenrijksche regeering, dat langer weifelen met de kiesrecht hervorming van het Curiën-parlement niet langer raadzaam was. En dien dag hield de minister-president Gautsch een rede, waarin hij de noodzakelijkheid van het algemeen kiesrecht motiveerde als volgt:

„De regeering is van het inzicht doordrongen, dat een regeering, die in een principieele vraag niet de leiding neemt, op den naam eener regeering geen aanspraak maken kan. Nooit heb ik de meening verworpen, dat de geheele beweging van onzen tijd en van de ontwikkeling onzer Staatsinrichting streeft naar een gelijkmaking van het kiesrecht en naar de opheffing van alle bijzondere kiesprivilegiën,

een eisch, die met den algemeenen weer- en schoolplicht innerlijk steeds sterker werd.

Van het oogenblik af, waarop een zelfstandig kiesrecht voor den Rijksraad werd geschapen, beweegt zich het Oostenrijksche Rijksraadskiesrecht steeds naar het einddoel: het algemeene en gelijke stemrecht. Dat is ook de reden, waarom de regeering zonder dralen het groote werk van de finale voltrekking van ons kiesrecht aandurfte. Dit zal slechts een zoodanig kiesrecht zijn, dat het overeenkomt met den tegenwoordigen stand der publieke ontwikkeling en dat het de lagen, die tengevolge van den grooten industrieelen opbloei van onzen tijd tot belangrijke medewerkers aan de nationale productie en de opbrengst van het nationale inkomen geworden zijn, bij het uitoefenen van hun politieke rechten gelijkstelt aan de overige klassen. . .

Deze regeering heeft besloten de kiesrecht hervorming tot het einde door te voeren en zij wordt daarbij door de overtuiging geleid dat het een staatsbehoudende maatregel is, wanneer door een kiesrecht hervorming zoo breed mogelijke lagen der bevolking in stijgende mate belang krijgen bij de staatsinstellingen. Men heeft een hervorming van de soort, zooals wij die van plan zijn, wel een sprong in het duister genoemd; maar ik meen, dat in het scheppen van overgangen op den rechten tijd het geheim der staatskunst ligt, en daarom wil ik hopen, dat wij met het nieuwe kiesrecht een stap doen naar een betere toekomst voor ons Parlement.”

Vanwaar deze wijze woorden? Ze kwamen voort uit den drang, dien er op de Oostenrijksche regeering werd geoefend enerzijds doordat de dynastie en de bureaucratie zelve het algemeen kiesrecht noodig hadden tegenover de stroomingen, die de oude monarchie uit elkaar dreigden te scheuren, anderzijds door de pressie der arbeidersklasse, die gereed stond om van de rustige demonstratie desnoods over te gaan tot ernstiger strijdmiddel.

Vroeg of laat breekt zoo voor alle heerschers, die zich te lang tegen de eischen der economische werkelijkheid blijven verzetten, het uur aan, dat zij verstandige of deemoedige woorden moeten spreken.

De Pruisische jonkers wanen ongetwijfeld nu nog, dat de dag, waarop hun regeering capituleeren zal, ver is. Zooveen hebben zij de hatelijke uitzonderingswet definitief aangenomen, waardoor de regeering de beschikking krijgt over nieuwe, met het wezen van den rechtsstaat totaal strijdige middelen ter bestrijding van de Poolsche nationaliteit. Maar ook deze wet, zoogoed als de drieste weigering van Bülow, zoogoed als de politieke uitspattingen bij de vreedzame demonstratie der Berlijnsche arbeiders, werkt het tegengestelde uit van wat de jonkers en de groote bezitters ervan verwachten. De beweging tegen het drieklassen-onrecht en daarmee tegen het Pruisische regime en het huidige Deutsche Rijk zal, hoewel zwaarder en langduriger, even onvermijdelijk dat onrecht en dat stelsel opruimen. Maar dan zal er dit verschil zijn, dat de arbeidersklasse, niet, als in Oostenrijk, met behulp van andere machten, maar *alleen* dat stelsel zal hebben vernietigd en dat haar invloed en macht evenredig zal zijn aan den ontzaglijken arbeid, dien dit zal kosten.

* * *

In Frankrijk drijft de koloniale kapitalistenbende zekerder dan ooit naar een algemeene expeditie ter verovering van Marocco. De interpellatie-Jaurès, de vorige week gehouden, is uitgesteld tot deze week, en de beteekenis van dit uitstel is geen ander, dan dat de Kamer de regeering de vrije hand wil laten in Marocco. De heer Pichon, waardig lid der regeering Clémenceau-Briand-Viviani, vroeger, toen hij nog niet de macht in handen had, een heel aardig schrijver over diplomatieke zaken en o.a. over het recht der Oostersche en Islamitische volken om hun eigen zaken te regelen, is nu een simpel bediende van de financiers geworden. De edele generaal d'Amade, de opvolger van Drude als chef van de expeditie aan de Westkust, die pas een rooftocht ondernomen heeft dieper het binnenland in, had volgens meneer Pichon, slechts rebellen getuchtigd. Rebellen, godbetert, zijn voor zoo'n radicaal heertje mannen, die hun land verdedigen tegen den inval van een vijandelijke macht. D'Amade is in de werkelijkheid reeds in strijd geweest met de voorhoede van het leger van Moelai-Hafid, den nieuwen wettigen sultan van Marocco — wettig, d. w. z. ingesteld volgens de wetten van die maatschappij, welke ongeveer gelijk staat met de Europeesche maatschappij in de 11e en 12e eeuw. Daardoor is de heilige oorlog, welke nu overal in de steden van Marocco wordt gepredikt, feitelijk begonnen. Wij wenschen den Maroccanen toe, dat zij in dien oorlog zoo zwaar mogelijke slagen toebrengen aan hunne tegenstanders. De kans op nederlagen voor de Franschen is gelukkig niet geheel buiten gesloten. En een goede nederlaag zou waarschijnlijk den val tengevolge hebben kunnen van deze regeering van schavuiten, die Frankrijk en de Fransche arbeiders vooral steeds erger benadeelen. Zulk een nederlaag alleen is in staat de Fransche arbeiders op te heffen uit de onverschilligheid waarmee zij nu het misdadige spel hunner heeren aanzien. Zoowaar: er zijn nog zelfs zoogenaamde socialistten, die bij den ernst

van dezen toestand, de acte van Algeciras, dat vod van onzalige nagedachtenis, aanroepen.

Even koel als tegenover de koloniale politiek staat de Parijsche en Fransche arbeider tegenover de groote „democratische” hervorming, die nu al 30 en meer jaren als paradepaard dient, de inkomsten-belasting.

Schijnbaar heeft deze hervorming de vorige week een stap vooruit gedaan, toen de Kamer tegen het advies van Clemenceau, besloot de inkomstenbelasting als eerste punt op de dagorde te zetten.

Maar, nog afgezien van het feit, dat de Senaat, die uit verwoede tegenstanders van deze belastingregeling bestaat, nooit de wet zal aannemen, tenzij hij *gedwongen* wordt, beteekent deze „daad” van de Kamer niets anders, dan dat de massa der afgevaardigden weer eens iets noodig heeft om het zoo jammerlijk verkleurde blazoën der radicale hervormingsgezindheid wat op te knappen.

De minister van Financiën Caillaux heeft het trouwens gezegd: de inkomsten-belasting komt er deze wetgevende periode weer niet!

Zeer juist: en, niet te verwonderen, waar de arbeidersklasse voor een deel de wenschelijkheid van deze regeling wel kent, maar er zich niet warm voor maakt, en voor een ander deel in naam van de „directe actie”, d.w.z. de voor de vakactie te behalen winst, de hervorming bestrijdt. Dit doen de syndicalisten, die zich niet ontzien in een blad als de *Matin* tegen de inkomstenbelasting te schrijven, in een blad, welks veilheid en welks schandelijke geldmacht pas door de Humanité opnieuw is in 't licht gesteld.

Waarlijk, zulke lieden zijn even groote vijanden van de arbeidersklasse als een Breton, een Pastre en dergelijke heeren, die als zogenaamde socialistische kamerleden voor de begroting van een Clemenceau-Briand hebben gestemd.

De Fransche partij zal, zoolang zij met die elementen van syndicalistischen zoowel als van reformistischen kant niet durft te breken, beide als een blok aan het been houden.

Het is voor de zucht tot compromissen, welke mannen als Jaurès en de meerderheid der Fransche partij steeds blijft bezielen door hun verkeerd theoretisch inzicht, uitermate teeknend, dat zij, op de Zondag j.l. gehouden vergadering van den Nationalen Raad der Fransche partij nog niet eens een man als Breton durfden uitstooten, die demonstratief vóór de begroting der zogenaamde Republiek heeft gestemd. Zulke daden doen de Fransche Partij meer kwaad dan welke boutades van Hervé ook, die in zijn anti-militarisme niets anders uitdrukt dan het gevoel, dat de Fransche bourgeoisie onwillekeurig bij de arbeiders en kleine boeren doet geboren worden.

Drie andere kamerleden, Devèze, Pastre en Fournier, die geweigerd hebben een deel van hun kamertractement beschikbaar te stellen voor de Partij-pers, hebben zich buiten de partij gesteld.

De Nationale Raad besprak verder hoofdzakelijk de gemeenteraadsverkiezingen, welke voor de deur staan.

* * *

Het blad onzer Hongaarsche broeders heeft ontdekt, dat de sluwe Magyaarsche jonkers, in plaats van het algemeen kiesrecht, een meervoudig kiesrecht aan 't bakken zijn, dat zij op *hun* tijd in wilden dienen.

Volgens dit ontwerp zou de overheersching der Magyaarsche nationalistische benden over de arbeiders en de andere nationaliteiten worden vereeuwigd.

De Hongaarsche arbeidersklasse weet nu, waartegen zij waken moet en haar gedrag op den 1° October j.l. en vroeger staat ons borg, dat zij den heeren het antwoord zal weten te geven, dat hun toekomst.

Reeds duiken de geruchten over een demonstratiestaking op reusachtige schaal op.

v. R.

De Russische Revolutie.

„De regeeringsbladen (in Rusland) houden niet op, van de volledige nederlaag van de Revolutie te spreken. De liberale bladen en hun omgeving klagen „steen en been over de „Apathie” van de bevolking. „Oppervlakkig lijkt het werkelijk, alsof de massa's — in de eerste plaats de arbeidersklasse — hun vroegere „activiteit hadden ingeboet. De vervolgingen, die de „Sociaal-democratie en de Vakverenigingen ten deel „vielen, hebben de arbeiders-organisaties verzwakt. „Maar ze waren niet in staat, de revolutionaire energie „en de werfkracht van de socialistische ideëën en leuzen te „niet te doen. Daarvan getuigt het plotseling opklaaien „van het solidariteits-gevoel van de arbeidersmassa's „in Petersburg en gedeeltelijk ook in de Provincie ter „gelegenheid van het proces tegen de Sociaal-democratische Doema-fractie. Daarvan getuigt, het be-

„trekkelijk groote getal van 17 Sociaal-democratische „Doema-afgevaardigden, die ondanks het ellendige „kiesstelsel werden verkozen. Daarvan getuigt eindelijk de rusteloze energie van de arbeiders in den strijd „voor het behoud van hun vakorganisaties, die na hun „oplossing telkens weer opnieuw ontstaan. Overal in stad „en land — rijpt een nieuwe macht onder de massa's, „die haar recht eischend, met krachtige hand in Rus- „lands geschiedenis zal ingrijpen.”

Aldus schrijft na het derde jaar van de Revolutie het Russische Bulletin. Meer dan ooit hebben de strijders daar het recht dien revolutionairen toon aan te slaan trots alles, omdat het volgend jaar Rusland weer voor een zwaarder economische crisis zal staan. En welk een invloed zulk een crisis op de beweging kan hebben, indien daar een bewuste, strijdvaaardige proletarische Partij klaar staat als de Russische, dat is het proletariaat uit de voorgeschiedenis van deze zelfde Revolutie thans genoeg bekend, of moest althans bekend zijn.

De economische crisis, waarvoor Rusland thans staat, komt vooral uit in verminderde uitvoer en vermeerderde invoer van levensmiddelen, in dit land dat langen tijd de korenschuur voor een deel van Europa was. In de eerste 8 maanden van 1905 bedroeg de koren-uitvoer nog ruim 450 miljoen Pud (1 Pud = 16 K.G.), in dezelfde maanden van 1906 ruim 380, en van 1907 nog maar ruim 280 miljoen Pud. Al sneller vermindert dus de korenuitvoer, die in 2 jaren van Revolutie tot op bijna de helft geslonken is. De invoer van dit levensmiddel steeg in dezelfde tijd van één op acht miljoen Pud. Na September 1907, toen de invoer reeds 8 miljoen was, is de hongersnood in Rusland evenwel geweldig gestegen en neemt nog met den dag toe. In dit alles weerspiegelt zich de ontzaglijk toenemende ruïne van de Boerenstand, die bij tientallen en nog eens tientallen van miljoenen dit uitgestrekte land bewoont en er ook *leven willen*.

Eerst hadden de boeren eenig vertrouwen in hun gekozen Doema's. Maar de beul Stolypin heeft de Volks-doema weggejaagd, en de Volks-vertegenwoordigers in ketenen gesmeed naar de ijsvelden van Sibirië en de onderaardsche gevangnissen van Petersburg gezonden. En de Heeren-Doema, die thans voor den Tsaar, de Groot-Vorsten, de Adellijke Groot-grondbezitters, en hun leger van ambtenaren regeert, bemoeit zich niet ernstig met zoo'n probleem als de konstant stijgende hongersnood van tientallen miljoenen menschen.

Door de ruïneering van de Boeren en door de algemeene crisis wordt evenwel ook de Russische industrie, deels voor het buitenland, maar ook voor het binnenland werkt, opnieuw sterk getroffen. En evenals in een faillieten boedel denkt de Russische regeering er over, de Russische spoorwegen en mijnen aan buitenlanders te verkoopen (aan de Fransche „democraten” bijv. en aan de met hun „broeders” zoo „sympathiseerende” rijke Joden), om zich maar de miljoenen te verschaffen noodig tot het uitmoorden en uitplunderen van het onmetelijke Rijk. Maar de industrie werkt voor een groot deel ook op Regeerings-bestelling, en zoo brengt een failliete Regeering het gevaar van een failliete industrie nader dan ooit. Als crisis en faillissement de industrie overvallen, dan groeit voor de arbeiders, die nogkleine maar groter wordende massa's van meer en meer geschoolde revolutionairen tellen, de ellende maar ook, door de Sociaal-democratie, de strijdlust, ja de noodzaak van den strijd tot het uiterste. Weer, zooals steeds, luidt het hier: Zij hebben niets dan hun ketenen te verliezen en een wereld te winnen.

Bij de verkiezing voor de derde Doema is gebleken, dat de stemming van boeren en arbeiders *onveranderd* was en in toenemende mate revolutionair. Hoe „geschikt” voor de regeering de derde Doema door het schandelijk kiesstelsel ook wezen moge, één ding kan ze niet: de nooden des volks lenigen en zoo de positie van de beulen-regeering *duurzaam* bevestigen. *Uiterlijk* is de Regeering sterker geworden door het *verraad* aan de Revolutie van de burgerlijke partijen. *Daardoor* kan ze tienduizenden vermoorden, en wat verschrikkelijker is, mannen, vrouwen en kinderen laten folteren en martelen. Mogen evenwel de tienduizenden barbaarsch gemarteld worden door een beul, die bij de gratie van middeleeuwsche christenen en voor den vooruitgang even vijandige, wijl verraderlijke „liberalen” en „democraten” zijn hondenwerk kan verrichten, de honderdduizenden en de miljoenen, de arbeiders en de boeren, staan niet mat, maar rusteloos in den strijd, de Sociaal-democraten vooraan, gedreven door de economische bewegingen zelve.

„Wat zal het einde zijn?” vragen twijfelend de ongelooovigen, wijl onwetenden, en ze weten geen antwoord.

Het einde is de overwinning van de Revolutie, of zooals Henriette Roland Holst dicht:

O vreugd! de gloed van zulk een brand hangt al boven de landen in de sombre lucht: het uur is dichtbij dat met groot gerucht Heerschappij neerstort in haar weidsche hal.

En alle heerschers gaan in éenen val verloren: heel 't geslacht dat aard en lucht, water en zon, en arbeids zoetste vrucht hield voor zichzelf. Dit weldra komen zal.

En uit begin, klein als de palm der hand, ontrolt zich voor d'oogen een blinkend band: een lichtgordel slingert zich over d'aarde.

Naast sombren gloed van worstling en geweld ontbloeit het ongerept: reeds groeit en zwelt Broederschaps rijk rondom: de nieuwe Aarde.
W.P.

Het Geesteszwaard der Vrijheidsscharen.

Niemand heeft tot nu toe in onze Partij een revisie onzer strijdlieden aangevraagd. En velen onzer zullen dan ook wel meenen dat dit gebied voor de strijdende richtingen in ieder geval tot de „neutrale zone” zal kunnen blijven behooren.

Hoe vurig hebben wij allen medegezongen, als wij eene overwinning op de bourgeoisie hadden behaald, als wij door de straten onzer groote steden „in drommen van duizenden” demonstreerden, de woorden uit den Socialisten-Marsch:

„Het geesteszwaard der vrijheidsscharen,
Brengt slechts de zege aan onze zij!”

Zijn deze woorden geen zinledige phrase, dan wordt daarmee gezegd, dat het geesteswapen, ons door onze groote meesters Marx en Engels gesmeed, het scherpste zwaard is waarmede wij onze vijanden, de kapitalistische klasse kunnen treffen. In deze twee dichtregels staat voor ieder duidelijk te lezen, dat slechts een proletariaat door den geest van het wetenschappelijk socialisme beziel, in staat is de zege te bevechten.

In de laatste maanden echter komt van de „christelijk ethische” zijde, van onze dominé's en pastoors onophoudelijk een aanval op de wetenschappelijke fundamenteën onzer beweging, op het Marxisme. Welnu deze „ethische” partijgenooten moeten dan maar eens consequent zijn en ook onzen liederenbundel laten revidereën. Het zou immers in strijd met de eischen der „eeuwige onveranderlijke ethica” zijn, het volk liederen te laten zingen, wier inhoud in strijd is met de „eeuwige waarheid”? En dat kan in ons land best eene beweging worden van Noord tot Zuid, van de Friesche dorpen tot de Brabantsche steden. Na dominus Winkel is thans het woord aan partijgenoot H. J. van Vorst, oftewel Pater Celestinus.

In het eerste hoofdartikel dat deze nieuwe partijgenoot in ons Noord-Brabantsch weekblad „De Eendracht” schrijft, acht hij het een gelukkig verschijnsel, dat in onsland niet het wetenschappelijk Marxisme „wordt gepredikt door de leiders, wordt aangehangen door volgelingen, wordt bestreden door tegenstanders.”

Wij zullen met partijgenoot Van Vorst thans niet daarover kibbelen of dit alles wel geheel juis is. Wij nemen dit alles aan, zoo dan al niet geheel en al in het heden vervuld, dan toch wel als profetie voor de naaste toekomst. Ook wij zijn te goed theologisch geschoold, om niet te weten, dat eerder hemel en aarde zullen vergaan, eer één woord van den Pater Coelestinus „den Hemelschen Vader” onvervuld zal blijven.

Maar toch wagen wij het nog, hoe ook onze naderende „débacle” als Marxisten beseffende, ééne schuchtere opmerking te maken: Als de partij dan niet het wetenschappelijk Marxisme mag propageeren, welke betere geestelijke wapenen hebt gij dan voor het proletariaat? Als dan onze gedachten en idealen niet worden bepaald door de maatschappelijke verhoudingen waaronder wij leven (dat is het gesmade Materialisme in de leer van Marx!), waarom moeten wij ons dan tot het proletariaat wenden, om het socialisme te doen zegevieren en waarom gaan wij dan niet tot de bourgeoisie, van haar de nieuwe wereldorde verwachtende?

Maar wachtende op het hemelsche manna dat Noord- en Zuidenwind ons zullen brengen, zullen wij toch nog maar voorloopig het wetenschappelijk Marxisme als het beste wapen blijven gebruiken, gesterkt door het voorbeeld onzer Duitsche broeders. Zij hebben meer dan veertig jaar lang dat wapen

gehanteerd en daarmee de schoonste overwinningen bevochten. Krachtig geworden door dien strijd roepen zij thans de nog niet in het gelid staande proletariërs de woorden van een onzer andere liederen toe, bewust van de zege, die hun wacht: „Makkers ten laatste male Tot den strijd ons geschaard!”

S. D. W.

Berlijnsche brieven.

V. Het revisionisme in Duitsland.

Wie voor eenige jaren in Holland over het revisionisme schreef, schreef over een buitenlandsche zaak, die ons alleen theoretisch kon interesseeren, op dezelfde manier, als de nationaliteitentwist in Oostenrijk of de autocratie in Rusland. De inwendige geschillen in de partij in de laatste jaren hebben echter dat ding, dat met dit vreemde woord aangeduid wordt, ook in Holland tot iets levends gemaakt, en net als de burgerman bij Molière, die zeer verbaasd was te hooren, dat hij zijn heele leven lang, zonder het te weten, proza had gesproken, zal bij die gelegenheid menig partijgenoot verrast geweest zijn te vernemen, dat hij, of een goede vriend van hem, zonder het zelf te weten, „revisionist” was. Daaruit blijkt wel, dat de naam alleen toevallig en geïmporteerd, buitenlandsch is, maar de zaak iets, dat in allerlei landen vanzelf voorkomt, zonder ingevoerd te zijn.

Als richting in de sociaal-democratie bestond ze in allerlei landen, ook in Duitsland hier en daar; de naam kwam eerst, toen Bernstein zich in zekeren zin aan 't hoofd er van stelde en haar opvattingen wou doorzetten in een revisie, een herziening van 't program. Na een paar jaar strijden werd dit beslist afgewezen. Daarmee is echter die richting niet verdwenen. Het is dus wel juist, als men zegt, dat het revisionisme in Duitsland den nederlaag heeft geleden; zelfs, als men zegt, dat het als *leidende* kracht weinig meer te beteekenen heeft. Maar het is onjuist, als men daaruit zou willen afleiden, dat het, in tegenstelling tot landen als bv. Frankrijk en Italië, in Duitsland dood is of weinig te beteekenen heeft. Integendeel, het is nog levend en in zekeren zin *schijnt* het zelfs vol kracht te zijn.

Wanneer wij hier over het revisionisme spreken, bedoelen wij niet de theoretische opvattingen, die tegenover de leer van Marx gesteld worden. Wij bedoelen daarmee een richting der praktijk, die in plaats van het voeren van een scherp-principieelen strijd liever de tegenstellingen verdoezelt, tot toegeven en samengaan met burgerlijke partijen geneigd is en daardoor tot opportunisten, in den slechten zin van het woord.

Als praktische richting van een massa; als bepaalde richting van willen wordt zij bepaald door de omstandigheden, waarin deze leven en werken, niet door theoretische argumenten. De theoretische argumenten dienen als motief, als grond om zich op te beroepen en daarom worden zij gezocht en aanvaard; zij gaan ons hier niet aan, daar het ons om de werkelijke oorzaken te doen is.

In dezen zin, als praktische richting van willen en handelen, is het revisionisme een maatschappelijke strooming, die evenals elke andere uit natuurlijke oorzaken ontspringt; die wel op de eene plaats en tijd sterker zijn dan op de andere, maar overal eenigszins zullen voorkomen. Tot die omstandigheden behoort ook gebrekkige kennis, in dien zin, dat betere kennis een ruimer blik geeft op alle, ook verderaf liggende omstandigheden, zoodat men zich niet geheel door het naastliggende laat beheerschen. Een arbeider in een kleinburgerlijke omgeving kan door zijn kennis van wat elders geschiedt toch het Socialisme en den klassenstrijd goed verstaan; zonder deze kennis, met alleen zijn eigen ondervinding, zou hij daar geheel vreemd tegenover staan. Maar ten slotte zijn de eigen doorleefde ervaring en de eigen omgeving en omstandigheden, toch het allermachtigste en bepalen het allermeele, het willen en streven. De vraag, waarom bij sommige arbeidersgroepen de neiging voorkomt, niet principieel den strijd te voeren, maar liever het op een accoordje te gooien en te onderhandelen, is dus slechts in de tweede plaats een vraag van kennis en in de eerste plaats een van maatschappelijke levensomstandigheden.

In Duitsland zijn tal van oorzaken aanwezig, die de arbeidersklasse tot een scherpe klassebewuste houding tegenover de bezittende klasse drijven. Allereerst de hooge ontwikkeling van het grootkapitalisme, met machtige verbonden der ondernemers, die zelf van boven af den klassenstrijd in scherp vorm voeren en zich tegen elke verbetering der arbeidsvoorwaarden met alle macht verzetten. En dan een rege-

ringstelsel, dat ook politiek de arbeiders als minderwaardige menschen onderdrukt en achterstelt, en daardoor elke gedachte aan politieke gelijkheid met anderen en politiek samenwerken met andere klassen onmogelijk maakt. Deze beide omstandigheden zijn de voornaamste oorzaak voor het „radicalisme” der Duitse partij en de zwakheid van het revisionisme; niet omdat de Duitse arbeiders zulk grondig theoretisch inzicht hebben, moeten ze van het revisionisme niets hebben, maar omgekeerd, omdat het revisionisme aan de behoeften van hun strijd niet beantwoordt en daarom weinig aanhang vindt, bestaat er in de Duitse partij thans zoo'n krachtige drang tot studie en kennis, om beter beslagen te worden, terwijl het revisionisme minachting voor de theorie predikt.

In Zuid-Duitsland is het kapitalisme veel minder ontwikkeld, heerschen nog veel meer kleinburgerlijke toestanden en zijn ook de regeeringsvormen vrijer en gemoedelijker dan in Pruisen. Nu zijn hier het kapitalisme en de Pruisische invloed sterk genoeg, om nog een stevig-klassebewuste gezindheid te verwachten. Maar hier doet zich nu het eigenaardig verschijnsel voor, dat de tegenstelling van deze toestanden tegenover de Pruisische vooral sterk revisionistische neigingen brengen. Zooals grijs vlak naast zwart veel witter lijkt, zoo lijken de toestanden en instellingen in Zuid-Duitsland door de vergelijking met Pruisen veel mooier dan ze zijn. Daardoor meenen de Zuid-Duitschers, maar al te vaak, dat bij zulke vooruitsrivende en tegemoetkomende regeeringen als zij hebben, eigenlijk geen reden voor scherpe oppositie bestaat, hoewel in werkelijkheid de arbeiders daar veel rechtloozers zijn, dan bij ons in Holland. Men is in Duitsland zoo weinig gewend of liever zooveel vijandschap gewend, dat een beetje tegemoetkomende houding der Wurtembergsche regeering tegenover sociaaldemocratische voorstellen ter verbetering voldoende was voor de landdagsfractie om vóór de begroting te stemmen, wat bij ons wel niemand zich in 't hoofd zou halen. Zoo draagt de reactie in Pruisen er toe bij, om de Zuid-Duitschers veel revisionistischer te maken, dan aan den toestand van hun eigen land zou beantwoorden.

Behalve in Zuid-Duitsland vindt het revisionisme in Duitsland zijn voornaamste kracht in de vakverenigingen. Van nature leidt het vakverenigingswerk er toe, dat de hoofdaandacht valt op de kleine verbeteringen, door den dagelijkschen strijd te winnen, en waar door sterke toename aan kracht de vakverenigingen werkelijk iets bereiken kunnen, moet de leer, dat reeds nu geleidelijk een beter leven te veroveren is, zonder een grooten revolutionairen omkeer af te wachten, veel verlokken hebben. Natuurlijk is dit vakverenigings-revisionisme wat anders, dan de tegemoetkomende vredesstemming, die vooral de bourgeoisie niet verschrikt wil maken; het is strijdbaar, en evenals de Engelsche verburgerlijkte vakverenigingen, voert het scherp den strijd met de patroons, zonder tegen het heele kapitalistische stelsel op te trekken. Wat op politiek terrein uitgesloten is, komt in den vakstrijd regelmatig voor: de vertegenwoordigers der arbeiders onderhandelen als gelijke partij met de kapitalisten.

Nu is deze gelijkheid maar schijn; een zoo algemeene hartewensch van het strijdend proletariaat als een vrije Meidag, konden zij b.v. nooit in een tariefovereenkomst doorzetten, daar de kapitalisten daarin een symbool van de arbeidersmacht zagen. De massa der arbeiders voelt dus heel goed, wat die zogenaamde gelijkheid beduidt, te meer, daar zij tegelijk ook politiek en maatschappelijk hun onderdrukking voelen. De indruk van het op gelijken voet onderhandelen is het sterkst bij de vakverenigingsleiders, die zich uitsluitend aan deze leiding wijden, en hier treft men dan ook de sterkste revisionistische neigingen aan. De kern der leden is ook de kern van de politieke partij, en staat daarom in algemeene opvattingen niet achter deze leiders; slechts die helft der vakverenigingsleden, die geen sociaal-democratische bladen lezen, en daarom over socialisme en de radicale socialistten enkel de voorstelling uit hun vakblad kennen, kan men met eenig recht als de achter hen staanden beschouwen, meer uit onbekendheid dan uit natuurlijke richting.

Zoo wordt begrijpelijk, hoe in de Duitse partij het revisionisme nog een heele staat kan maken en vooral door de personen, die het aanhangen, nog veel kracht kan uitoefenen. Toch wortelt het in de arbeidersmassa niet zoo diep, en is zijn uiterlijke kracht vooral uiterlijke vorm.

Uit de Vakbeweging.

Joosse.

Bij de bespreking der Kerstcongressen hadden we 't ook over den Onderwijzersvakbond en de treurige

rol, daarin gespeeld door een der leden, in naam steeds als partijgenoot handelende, inderdaad reeds toen niets anders meer zijnde dan een door zijn revisionistische eigenschappen bij de burgerlijke reactie gedrevene, die daar ook inderdaad behoorde.

Zijn historie in den onderwijzersvakbond kennen we. En hij moge daar als sociaal-democraat een eenling zijn vóór al door de consequentie, die hij aan den dag legt bij zijn optreden als vertegenwoordiger en leider van de meest burgerlijke reactie, die in een vakbond maar kan gedacht worden: — we weten naar al te goed, dat hij in de partij geen eenling is.

Er zijn er in onze vakbonden, die o zoo ver op weg zijn naar die richting, al zullen ze ook Joosse's consequenties verre van zich werpen.

Joosse is wel bij uitstek de vertegenwoordiger van de neutrale vakverenigingsstaktiek in al zijn consequenties: Zijn artikel in de „Nieuwe Tijd” over „de taak der Sociaal-democraten in den Bond van Nederlandsche Onderwijzers” moge geen wetenschappelijk artikel zijn, men kan niet ontkennen, dat 't een knappe verdediging is — voor een niet soc. democraat. 't Artikel wordt dan eerst een tooneel van decadentie (verval) wanneer men weet, dat 't een soc. democraat was, die dit schreef.

Reeds de titel is verlokken. De taak der Sociaal-democraten in den B. v. N. O., alsof die soc. dem. daar volgens hem nog een taak zouden hebben! Want 't groote verschil, waarbij reeds de scheidingslijn begint tusschen den burgerlijken vakverenigingsman en den soc. dem. is, moet althans zijn, dat de laatste ook in zijn vakbond spreekt en handelt en doet als een lid van 't internationale leger. De luminouse gedachte, alsof men zijn beginsel, zijn inzicht, zijn wijze van opvatting van den vakstrijd maar zoo lang zou kunnen opbergen is er een, die slechts kan opkomen in een niet-socialistisch brein.

Alsof er geen speciaal soc. dem. vaktaktiek bestond! Alsof er geen byzonder inzicht (onzerzijds ware in de zaak de taak der vakbeweging, in zake haar strijd tegen 't kapitalisme, hoe ze die moet voeren, wil ze bereiken, wat ze als vakbeweging bereiken kan. Hoe 't misschien de beste taak van den sociaal-democraat in den vakbond mag worden genoemd, de leden daarvan tot de overtuiging te brengen, dat de vakbeweging, als zodanig tegenover 't kapitalisme machteloos staat, en slechts met en door het sociaal-democratische verwinning te behalen is.

Alsof een soc. dem. redacteur van een vakblad neutraal zou kunnen schrijven, of niet al zijn artikelen, beheerscht door zijn inzicht, bij de behandeling der kwesties, 't strijddarakter zouden moeten dragen, zijn inzicht moeten brengen bij zijn leden!

Men kan van J. zeggen, dat hij daarin volkomen is geslaagd. Niemand, die 't niet toevalliger wijze wist, zou van zijn artikelen gezegd hebben, dat ze kwamen van een soc. dem. vakverenigingsleider. Men kan zelfs van onze vakbeweging zeggen, dat ook daar dit streven — hier in mindere, daar in meerdere mate — aanwezig is. Onze partij is weinig revolutionair. Kan 't verwondering wekken, dat de gevolgen daarvan ook optreden in de vakbeweging, zij 't dan niet altijd zoo schrill als bij Joosse.

De illusie van den grooten machtigen vakbond, alle leden omvattend en daardoor in staat zijn program te verwezenlijken en dit te verkrijgen door zoo neutraal mogelijk te zijn, vooral niet te rood te doen, zich niet aan te sluiten bij de massabewegingen, die 't proletariaat moet voeren, om toch maar alle leden georganiseerd te krijgen, is slechts schijn. Slechts strijd en bewustwording maken een vakbond groot en — sterk.

Ingezonden stukken

Replik.

Geachte Redactie!

Wat uw Belgische Briefschrijver „een publiek geheim” noemt, is in werkelijkheid een publieke legende, die allen grond mist. Wat *De Werker* gedrukt en herdrukt heeft, is mij onbekend. Doch als het blad gedrukt heeft dat ik heb geadviseerd een „nieuwe centrale” te stichten, dan heeft het een onwaarheid hedrukt — een onwaarheid, waarop de geheele legende van mijne bemoeiingen in de Belgische vakbeweging berust. Het desbetreffende praatje vrees ik niet „voorgoed te (kunnen) doen eindigen”. Ik heb indertijd de geheele toedracht der zaak tot in alle onderdeelen medegedeeld aan Camille Huysmans die deze ook heeft aanvaard. Meer dan dat kan ik niet doen en behoef ik ook niet te doen. Is het niet voldoende, dan zal ik mij in het onvermijdelijke moeten schikken. Hoewel het wel gek is, dat ik, die wat ik kon doen gedaan heb, om al hetgeen in België gebeurd is te voorkomen wordt gehouden voor dengene die het kwaad heeft gesticht.

Dankend voor de opname,

Laren, 20-1-'08.

HENRI POLAK.